

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ

Матеріали науково-практичної internet-конференції
(Харків, 22-23 жовтня 2019 року)

TOPICAL ISSUES OF CLINICAL PHARMACOLOGY AND CLINICAL PHARMACY

Scientific and practical Internet- conference materials
(Kharkiv, October 22-23, 2019)

Харків
НФаУ
2019

КЛІНІЧНИЙ ПРОВІЗОР – ШЛЯХ ДО МАЙБУТНЬОГО

Власенко Н. О., Капустник Ю. О.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава, Україна

Кафедра експериментальної та клінічної фармакології

з клінічною імунологією та алергологією

pharma.umsa.poltava@gmail.com

Фармакологія наука дуже динамічна, яка постійно розвивається та змінюється. Відбувається постійне розширення асортименту ЛЗ, синтез нових сполук і відповідно з'являються нові назви лікарських препаратів та нові групи лікарських засобів, існує також багато генериків і синонімів. Це обумовлює те, що деякі старі препарати поступово уходять із вжитку. У теперішній час в Україні зареєстровано понад 10 тисяч препаратів. Очевидно, що сучасний практичний лікар не зможе приділити достатньо уваги, щоб якісно та відповідально орієнтуватися у цьому різноманітті, адже на нього покладено багато лікувальної та документальної роботи. На допомогу лікарю може прийти клінічний провізор – фахівець, що володіє глибокими знаннями з базової та клінічної фармакології, а також обізнаний з основними видами медичної документації. Він орієнтується в сучасних тенденціях лікування захворювання, загальних синдромах, клінічних симптомах та основних методах лабораторного та інструментального дослідження хворих. Клінічний провізор повинен стати важливою сполучною ланкою між фармацією та медициною, а нагородою за таку плідну співпрацю буде здоров'я наших громадян (пацієнтів).

Програма з фармакології для медичних вузів дуже складна, теми об'єднуються великими блоками, багато матеріалу дається на самостійне опрацювання, постійно відбувається скорочення та об'єднання кількості лекцій і практичних занять. Тому студентам дуже важко засвоїти та запам'ятати всі лікарські препарати і отримати відмінну оцінку. На іспиті з фармакології в Українській медичній стоматологічній академії більшість студентів медичного факультету (біля 80 %) і стоматологічного факультету (біля 85 %) отримують оцінку «задовільно». Це говорить про те, що лікар зустрічається з пацієнтом з мінімальним багажем знань з фармакології. Тому ми вважаємо дуже необхідною та значущою посаду клінічного провізора при лікувально-профілактичних установах. Цей унікальний фахівець допоможе лікарям розібратися з широким асортиментом лікарських препаратів, у тому числі, імпортованих, рецептурних і безрецептурних, надасть консультативну допомогу хворим, перевірить сумісність ліків і допоможе хворому знайти заміну препаратів, спрогнозує можливі ускладнення при одночасному використанні декількох лікарських препаратів, підбере найбільш ефективні та найменш токсичні їх комбінації, поширить інформацію про

новинки фармацевтичного ринку. Клінічний провізор повинен стати повноправним учасником лікувальної, а також науково-дослідницької роботи з вивчення нових препаратів і дослідження біоеквівалентності генеричних лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах. Неможливе раціональне та безпечне використання медикаментозних засобів у лікувальних установах без такого фахівця. Він забезпечить як лікарів, так і хворих висококваліфікованою фармакологічною допомогою шляхом надання рекомендацій та консультацій про найбільш доцільні і ефективні лікарські препарати. Допоможе орієнтуватися у генериках та синонімах препаратів, що дає змогу зробити лікування доступним на будь-який гаманець.

Клінічний провізор разом із лікарем має важливу задачу підібрати найбільш ефективну фармакотерапію для лікування хворого з урахуванням його індивідуальних особливостей (характеру основного захворювання та супутньої патології, віку, статі). Його допомога часто є необхідною для визначення режиму застосування лікарських препаратів, прогнозування ускладнень після їхнього використання та для визначення несумісності препаратів при комбінованому лікуванні. Провізор надає пораду хворому при виборі найбільш ефективних і найменш токсичних комбінацій лікарських засобів, а також визначає вітчизняні препарати, які є аналогами імпортованим препаратам, що мають таку саму дію. В його обов'язки входить порівняння вартості імпортованих лікарських засобів та їхніх вітчизняних аналогів, що дає змогу підвищити економічність фармакотерапії.

У лікарській установі клінічний провізор повинен забезпечувати накопичення, систематизацію та поширення фармакологічної та фармацевтичної інформації, надавати відомості про нові ЛЗ в порівнянні з раніше вживаними вітчизняними та зарубіжними препаратами. Крім того, він забезпечує необхідний асортимент і формування формуляра лікарських препаратів, а також налагоджує контакти з аптечними установами з метою своєчасного придбання їх лікувально-профілактичними закладами. Клінічний провізор приймає участь у здійсненні клінічних випробувань та здійснює нагляд за побічними реакціями ліків.

Основною задачею клінічного провізора є допомога лікарям у раціональному виборі ЛЗ з урахуванням їхньої фармакокінетики, фармакодинаміки, взаємодії з іншими препаратами. Він визначає також коштовність лікування. Робота клінічного провізора дозволяє економити 10-20 % коштів, що є дуже необхідним при лікуванні деяких соціально незахищених хворих. Включення в штат лікарняної установи посади «провізор клінічний» свідчить про безпечність, ефективність та високу якість фармацевтичної допомоги і тому слід прикласти максимум зусиль для того, щоб ця посада стала обов'язковою у всіх провідних лікувально-профілактичних установах України.